

Za plače učiteljev na srednjih šolah se je porabilo to leto 219.000, za plače učiteljev na nižjih kmetijskih in strokovnih šolah pa 259.000 gld.

Za kmetijski poduk se mnogo stori s posebnimi tečaji za posamične kmetijske stroke po kmetijskih šolah. Taki tečaji trajajo po nekaj tednov in jih obiskujejo že odrasli ljudje, največ učitelji. Leta 1889. je bilo 162 taci tečajev, katerih se je udeležilo 10.000 oseb.

Kmetijski popotni učitelji so se vpeljali pred kakimi petindvajsetimi leti sprva le pet. 1889. leta je bilo že 18 stalnih taci učiteljev, poleg tega je pa še 161 družih strokovnjakov imelo taka predavanja o raznih strokah kmetijstva. Vseh taci predavanj je bilo to leto 2789.

Kmetijski pouk je bil poleg tega na moških učiteljskih, sadjarstvo in zelenjadarstvo se je pa učilo tudi na treh ženskih učiteljskih, namreč v Pragi, Levovu in Krakovu.

Omeniti še moramo, da se vzlic temu, da je na Dunaji velika kmetijska šola s tremi oddelki, za poljedelstvo, gozdarstvo in kulturno inženirstvo, na tehničnih šolah uči kmetijstvo.

Leta 1890. so politehniki na Dunaji predavali kmetijstvo trije profesorji in učitelji, v Pragi na nemški politehniki 1, na češki pa 3, v Brnu pa dva. V Levovu se je predavala kmetijska kemija.

Na vseučiliščih v Krakovem se je pa osnoval zadnja leta poseben kmetijski oddelek, kakeršni oddelki so na nekaterih vseučiliščih v Nemčiji. Slušatelji tega oddelka lahko napravijo potem doktorstvo modroslovja, ker posebnih diplomov za kmetijstvo vseučilišče še ne deli. Ko bi kdo priporočal, da se vpelje doktorstvo kmetijstva, bi se sedaj morda nekateri pri nas v Avstriji zmrdovali, ko še o doktorstvu tehničnih znanostij nečejo dosti slišati. V prihodnjem stoletju bode morda v tem oziru že tudi drugače, vsaj sosedna Rusija že sedaj ima doktorje kmetijstva in tehničnih znanostij, ne da bi zaradi tega bil doktorski naslov zgubil kaj od svoje vzvišenosti.

Potem je pa v Avstriji še več kmetijskih poskuševališč, katera mnogo store za povzdigo kmetijstva. Kakor vidno, se je za kmetijski pouk že precej storilo v naši državi, ali z žalostjo moramo konstatirati, da tudi v tem oziru se v prvi vrsti gleda le na Nemce. Posebno državni zavodi so največ nemški, da si je v naši državni polovici kmetijsko prebivalstvo v veliki večini slovansko.

Kmetijske raznoterosti.

Tuberkuloza pri kokoših. Preiskave so pokazale, da je tuberkuloza (jetika) tudi perutnini lastna bolezen. Ta tuberkuloza se pa vendar toliko loči od druge tuberkuloze, da se ne da prenesti na sesalce. Nasprotno se pa s sesalcev tuberkuloza ne da prenesti na perutnino.

Gnojenje s plinovo vodo se je dobro obneslo na raznih večjih posestvih. Posebno spomladi je dobro gnojiti s tako vodo. Ta voda pa ne more popolnoma nadomestiti drugega gnojenja, ker ima le dušec v sebi.

Razpoke od mraza. Znano je, da razna sadna in gozdna drevesa razpokajo po zimi od mraza. Take razpoke se pozneje navadno zarasto ali večkrat začno trohneti. Da od mraza razpokano drevo ne začne trohneti, razpoke zamaži z drevesnim voskom, ali pa z mešanico od ilovice, pepela, kravjeka in peska. Da mraz drevesom preveč ne škoduje, je dobro, če se po možnosti z odvajanjem vode posuše tla, kjer stoje drevesa, in pognoje z apnom, sipino ali pepelom. Če se pa drevesom gnoji z živalskim gnojem, potem pa posebno zelo pokajo od mraza. Dobro je pa, če jeseni namažeš drevesa z mešanico od apna, ilovice in živalskega gnoja.

Dober gnoj za vinograde dobiš, ako vršičke smrekovih vej lepo razsečeš in pomešaš s slamo in s tem živini nastiljaš. Tak gnoj iz smrekovih igel jako ugaja vinski trti.

Poučni in zabavni del.

Proroške sanje.

(Božična povest, ruski spisal P. N. Polevoj.)

... Bilo je davno. Več stoletij pred tem, ko so varješki vitezi stopili s trdo nogo na naša obrežja in naredili mir in red mej vedno se prepirajočimi slovanskimi rodovi. Bilo je davno poprej, ko so bratje Kij, Sček in Horiv osnovali bogati Kijev nad širokim Dnjeprom. Bilo je to tako davno, da noben letopis iz tega časa nam ni ohranil niti ustnih pripovedb, niti živih podob, niti imen, ki bi mogla predstaviti nam žive podobe, temveč jedina lahka pesem je čez temo stoletij, čez desetine rodov prinesla oddaljene odmeve davno pozabljene preteklosti.

I.

Vroče letno solnce se je približalo zapadu, da se skrije za pridnjeprovske hribe pokrite s stoletnimi gozdi. Zapad se je žarel, tenki svetli oblaki, razmetani po nebu so se kar tajali v neobsežnem veličastvu, polnem gorkote in svetlobe. Rudeči sij je obseval pridnjeprovsko stepo vso razbeljeno od poldanskega solnca, na kateri so se videli le počrneli ostanki bodoče opave in pa bori ostanki lepih in sočnih trav, ki so pokrivalo stepo pomladi. Razbeljena stepla molče in hrepeneče čaka večernega hlada, kakor zaželenega počitka po mučnem vročem dnevu.

In tu se iz daljave izza bližnjega obronka zaslišijo nejasni glasovi, ki so motili veličastni mir v stepi... Sliši se drobno topotanje konj, rezgetanje, kričanje, trombe zvok menjajoč se z bobnanjem in pa glasna pesem, ki se hitro in daleč razširja po svobodnem prostoru stepe. V daljavi se vzdigujejo oblaki prahu in skoz nje se vidijo konji in ljudje in na solnci se blišče njih medne čelade in oklepi, njih težki meči in kopja. Daleč se je po stepi raztegnila vojska na konjih in za njo se je vlekla dolga vrsta voz naloženih z bogatim raznovrstnim plenom, potem čede naglih stepnih konj, volov in ovac, razgetajočih, mukajočih in beketajočih, katere so gonili zganjači. Pri sedlih so skoro vsi jezdecimeli privezane krvave glave sovražnikov. Mnogim je pa zadi bilo privezano drago breme — prekrasna deklica Poljanka... In najnaprej je jezdil slavni in hrabri slovanski knez Rosolan in zamišljen je na sedlu pred seboj skrbno